

ΣΕΝΗ ΔΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ JOHN ARTHUR BARRY

Η ΣΤΟΙΧΕΙΩΜΕΝΗ ΣΗΜΑΔΟΥΡΑ

MΕΡΙΚΑ μίλια εξώ απ' το λιμάνι 'Εντερέρ τής Κουζλάνδης, κι' άκριθδως πάνω από την επικίνδυνη υφαλο «Γάτα»—όπου το σακίστηκαν ώς τόρα παμπόλλα καράβια και πνήγκαν έκατοντάδες ανθρώπων—ύπαρχε μιά κόκκινη σημαδούρα.

Η σημαδούρα σύντη είναι δεμένη μέσα χονδρή άλυσιδα απ' τα μοιράτικα θράχια τής «Γάτας». Επιπλέον ή μιού στην έπιφανεια της θάλασσας, κι' έχει στην κορυφή της έναν κουδούνι. Κι' όταν η θαλασσοπαραχή κι' ή δύμηλή χόργουν στη φρικιαστική υφαλο τά απυχα καράβια, η σημαδούρα πού τα τάλαντευτά ζήρια απ' τα κύματα, άναγκάζει το κουδούνι της νότιη σημαίνη τον κίνδυνο τού θάνατου. Κι' έτσι, απ' τον σωτήριο αυτών ήχο προειδοποιούνται τά καράβια και λοιδορισμούν άμεσως.

Είναι όμως πένθιμος σάν κλάματα, όχιος αυτός, κι' οι ναυτικοί δηγούνται, ότι ή σημαδούρα είναι στοιχειωμένη. Μέσω στό δέσιο σιδερένιο κουφάρη της κλείνει έναν άνθρωπο σκελετό, κι' ίστορια του ακελεούτικου αυτού—ό δοτός θρηνει λυπητερά σε κάθε νύχτα θυελλής—είναι η έξης:

Πρό αρκετών χρόνων, στό φρούριο τού λιμανιού τού 'Εντερέρ, ύπηρχαν και φύλακες θαρρουπιώντων καταδίκων, μεταξύ των οποίων ο πολιτισμός ήταν ο ληπτός Κόμπο Κάρτερ. Ο ληστής αυτός, ψηλός, απάνιος, άνων νεκροκεφαλή, και δυνατός σαν κήνων, λογάριαζε από καρό νά δραπετεύει απ' το φρούριο. Μιά νύχτα, είχε πειά έτοιμασέ στο σχέδιό του, αντί νά κοιμηθῇ ή νά ξαπλώσῃ στό κρεβάτι τού κελλιού του, άρχισε νά παραφύλατη σγυρυτσούς πίσω απ' την πόρτα.

Τά υεράνυχτα ακριθῶς, ο φύλακας τής ύπηρειας Στράττον, έκανε την συνθημένη περίπολο του στούς διαδρόμους τών κελλιών. Φτάνοντας μπρός στήν πόρτα τού Κόμπο, άκουσε στεναγμούς δύνηντρους, και πλησάζοντας, ρώτησε με τραχεία φωνή:

—Τί σου συμβαίνει, Κόμπο;..

'Αρρώστησε;

Ο Κόμπο διπλασίσας τούς στεναγμούς του, δίχας ν' απαυτήσῃ. Μονάχα έπιασε δυνατά απ' τις δάκρυς ένα φιλό σύρμα, το οποίο κρατούσε στα χέρια του, και περίμενε με καρδιοχύτη. Περίεργος ό Στράττον, τράβηξε τό σιδερένιο φεγγίτη τής πόρτας και πρόβαλε τό πρόσωπο του νά δή τί συμβαίνει στόν κατάδικο, ύψωντας συγχρόνως και το φανάρι του για νά φωτίση τό σκοτάδι.

Μιλιά όμως δέν πρόλαβε νά βγάλη, δύστυχημένος. Γρήγορος σαν σγύρωφας δίμονοχορής Κόμπο, σεφδόνισας τήν γλυτσερή αυριμάτινη θηλιά στό λακμό τού φύλακας και τραβώντας την μέ λυσσα τόν στραγγάλισε μέσα σε λίγες στιγμές!!!

Κρατώντας τό δριμό τό πτώμα πού σπαρτάριζε φρικτά, πέρασε τό γυνών μπράστο του ςτην πόρτα την φεγγίτη και κέρκεμασε τήν άφαντή τών κλειδιάν απ' τό ζωνάρι τού διοικού Στράττον. Έπειτα, μέ τη γρηγοράδα που δίνει ο δύλος ο άμεσος κίνδυνος, ξεκλείδωσε τήν πόρτα, τραβώντας μέσα στο κελλί τό πτώμα τού φύλακας, και γδύνοντάς το, φόρεσε έκεινον τό ιστόρη του.

"Ολ' αυτά διαδραματίστηκαν μ' αστραπαίας κι' απασία ταχύτητα. Ντυμένος τώρα σάν φύλακας ό Κόμπο, κλείδωσε στό κελλί τού πτώμα τού Στράττον, και μέ τά κλειδιά στό χέρι σνοίει διαδοχικά ολες τις ένδιαμεσες πόρτες τών διαδρόμων, κλειδώνοντάς τες πάλι με φρικιαστική αταράξια.

"Εφόσον έπιτελους έξω από την αλή του φρουρίου και θάδισε πρός τήν έξωπορτα μέ υψος άδιαφόρο. Άπο νωριάς άδούν έχερεχε ραγδαία, κι' ή νοτερός θαλασσινός άρεας σύριγκε με μανίσα διαδίμεσα στις ψηλές έπαλξεις τού φρουρίου και στά έξαρτια τών καραβών. Γι' αυτό, μόλις δ Κόμπο παρέδοσε το θυστό έπιτηδες φανάρι του και την άμασθιά τών κλειδιών στόν θυρωρόδιψακα, έκεινος παραδενεύτηκε απ' τήν παράσκηλοι του νά θυγά

έξω στήν πόλι, κι' είπε:

—Πού διάδολο θά πάς συνάδελφε Στράττον, μιά τέτοια ώρα και μέ τέτοιο σκυλόκαιρο;... "Όλα είνε κλειστά πειά, και σπίτια και ταξέρνες!..."

Ο Κόμπο όμως, έχοντας χαμηλωμένο τό πιλήκιο του κι' ένα «κασκόλ» στό λασιφό του, και μή μιλώντας καθηφάρα για νά μήν υποψιασθεί απ' τήν φωνή του ή θυρωρός, τόν παρακλασεί τη σημαδούρα.

—Μημ!... Κάποιας παλιόδοσιλειά θάχης! Ξεφώνισε τότε γελώντας ο θυρωρός. Δέν ντρέπεσαι σύμως, χήρος δικηφωπός έσύ καί με γιαδού μηχανικό, νάνης άκρωμη τό θηλυκά στό νοῦ σου:

«Ο Κόμπο έλασφρογέλασας δήρην μέ σημασία κι' ή θυρωρός τού άνοιξε μέ έναν πελώριο κλειδιά τήν έξωπορτα τού φρουρίου. Τή στιγμή όμως έκεινη συνέθη κάτι τό άπρωτο, τό γρήγορο και τραγούδι: Μέ τό άνοιγμα τής πόρτας, ο έξωτερικός άρμιτικός άρεας, καθώς μπήκε μέ μανίσα πετάεις απ' τό κεφάλι του Κέμπο τό πιλήκιο και έδιπλωσε απ' τά σαγόνια του τό κοσκόλ. Τό άμυδρο φώνας τού θυρωρείου έπεισε τότε στό άκαλύπτο πρόσωπο τού Κόμπο κι' ή θυρωρός, άναγκωρίζοντας ξαφνικά τόν συνάδελφο του Στράττον—όπισθωράσης κατάπληκτος, ξεφωνίζοντας, δρεκτικά χνά!

Τότε, μέσα σέ λίγες στιγμές, σέ διάστημα λιγυάτερο από δώδεκα χιλιοπάρδια, ή σφιχτή γρηβιά τού Κόμπο διέγραψε μιά τρομερή καμπφλή στόν άρεα και χτύπησε κατάμουστρα τόν θυρωρό. Κι' ένων έκεινος κλωνίζοντας κεραυνώμενος, μιά δύνατη κλωτσιά στήν κοιλιά του τόν έξπλωνε άναστημοντας κατάχαμα!

—Στά δηλασσα!.. Στά δηλασσα!

Αγωνιώδεις κραυγές τών σκοπών άντηρχονται μάτι τέ πλαζεις, πυκνοί πυροβολισμοί αναστάτωσαν τό φρούριο κι' ή σφιδρες μπέρδευση τό θανάσιμο σφριγύμα τους μέ τό άνταριχιαστικό σφυρίγμα τού άνευν. Καί μέσα σ' έκεινη τήν κοιμοχαλάσας, πληγωμένος από μιά σφάρα ό αιμασταγής κακούργου, κατώρθωσε νά κρυφτῇ στό σκοτάδι τής νύχτας και νά ξεφύγη απ' τίς έρευνες τών έξαγριωμένων φυλάκων!

Κανένας δέν όπωνιστηκε τό άλλοκοτο καταφύγιο του: Έλγε λοιδορωμήσει τεχνικά, έπιειτα από πολλές έπιπτησεις περιπλανήσεις, κι' έιχε φθάσει στό έρημο λιμανί. Πήθησε σε μάτι θάρκα, έκοψε τό σχοινί που τήν συγκρατούσε, κι' άγηφωντας τήν μανία τών στοιχείων, άνοιχτης στό φουρτουνισμένο και σκοτεινό πελάγος, πιό σίγουρο γι' αυτόν απ' τήν άναστατωμένη έξι αιτίας τής φυγῆς τού στεριά!

Τα κυμάτα, ή θροχή κι' δέρας τόν ταλάνισαν αρκετές ώρες, κι' ή Κόμπο άρχισε νά νιώθει μιά κούρσα τού θανάσιμη. Μέ αγωνίας ανέκφραστη ξεχώριζε τώρα, στό ώχρο φώνας τής χραυστικής πού συγχαίρονται περιοδόστερο από τά πλαίσια.

Τά χέρια του έιχαν πληγιάσει πειά απ' τό διδιάκοπο χειρισμό τών κουνιών του που ήταν μοιδιασμένο απ' τήν κούρσα κι' άρεας μέτρα μακριά τής ζωνύχτιας θροχής και τής άλμης τών κυμάτων. Κι' ακριθῶς τώρα, ξεχώριζε καθαρά απ' τό μέρος τού λιμανιού, νάρχεται κατεπεια του ένα καράβι μέ υλάντικα πανιάτια...

Σίγουρα τόν κυνηγούσαν τώρα και στή θάλασσα. Μιά κραυγή άγωνίας σπάρακε τά στήθη του κι' ή μαστιά του στορίζει λίγες στιγμές έξαλλη στόν κόκκινο δύγκο μιάς σημαδώρας, έκει λίγα μέτρα μακριά του κι' ακριθῶς στήν υφαλο τής «Γάτας». Δέν τήν είχαν άκομη έτοιμασει, φάνεται, κι' έτσι τό πελώριο κευφό κορμί της, φάνταξε σαν αιματόθρευτο στίς πρότεις ακτήνες τού ώχρου φωτός τής χραυγής.

Μέ λύσσα κωπωλήστηκε πρός τά κεῖ, και μέ μιά έσχατη προσθέτια χώθηκε, απ' τήν άνοιγμα της σημαδώρας. Τά παγωμένα σιδερένια τούς τοιχώματά τής έπιπλευναντάς πάνω τού κορμιού του—τόν θυρωρόδιψακα, τόν σωριάσεις στό διάστημα της μισής πορείας της μετατρέπονται ταλάνισαν τής θαλάσσης.

Η γροθία τού Κόμπο χτύπησε κατάμουτρα τόν θυρωρά...

λιπόθυμο.

Θά δοιν τή θάρκα έρημη... μά καινενός δέν θάμπη στο μυαλό. Ότι... δτι είμαι έδωμέσα τώυτωμένος!

Έτσι πρόλαβε νά μουρμουρίση, κι' έχασε τις αισθήσεις του...

—“Ελα, κυρ-μηχανικέ, νά τελειώνουμε!.. είπε ή τραχειά φωνή τού πρόεδρου τής λιμενικής έπιτροπής, σ' έναν χλωμό και δακρυσμένο νέο. Έτσι τό θέλειται όθεος νά κάησης τόσο τραγικά τόν άμιρο πατέρα σου.. Μά τώ καθηκον είνει καθηκον, και γενεές ναυτικών άπο τημέρα και στο έξης θά εύλογον το νόμος σου... Ελα λοιπόν νά τελειώνουμε με την ημέρα δύορυς σημέρα, κι' ό Δικαιος Κριτής θά κρίνη τών κακούργο που σέ ώρφανε πριν άπο λίγες ζώρες!..

Τό πλωτό συνεργείο τού λιμανίου είχε ζεύγωσε πειά στήν έτοιμη σημαδούρα, για νά προβή στήν κανονική θύσιο της. Είχε ψωφεψει έντωμεταξύν και τήν έρημη έκεινη θάρκα που θα λοσσοδερνόταν στην κύματα, μά όλοι νόμιμας πώς ή φουρτούνα τήν παρέσυρε άπ' τό λιμάνι, δίχως νά ύπωψιαστούν τήν άληθευτή αιτία τής παρουσίας της έκει.

Ο νεαρός μηχανικός Στράττον, κεραυνωμένος άκομη άπ' τήν ειδούσα τού τραγικού θάνατου τού πατέρα του, τού θυρωρού που στού είχε σκοτώσει ο Κόμιπο, μόλις είχε παρατήσει το κρύο πειά πλωμά του και θριστόταν τώρα έτοιμος γιά τό καθηκον. Μά μταραξία, άλλα και μέ νεκρική χλωμάδα, έπιστάτησε στό θίδωμα του τού κουδουνιού τού κινδύνου έπανω στήν κουφούρα τής σημαδούρας. «Επειδή ο ίδιος έφραμοσε τήν πλάκα στό δινογμα τήρη, άπης τού άδειου κουφοφαρίου της, κι' ό ίδιος παρακολούθησε τό τράβηγμα τών άλυσιδών, ή όποιες στερέωναν τήν σημαδούρα στήν κοφή τού σκεπασμένου άπ' τό νερό θράχου και τήν θύιζαν σιγά-σιγά.»

Κι' σταν άργα κατά τό μεσημέρι, ή μισοθυισμένη σημαδούρα ήταν έτοιμη πειά γιά τόν ιωτήριο προηρισμό της, τό συνεργείο άπομακρύνθηκε γιά τό λιμάνι πάλι, έως οι έργατες και τό πλήρωμα έσπαζαν στην ηρακλευγές, καθώς τήν έβλεπαν να ταλαντεύεται χαρτωμένα άπάνω στήν έλαφροκυμάτιστη έπιφανεια τής γαλήναιας πειά θάλασσας!..

“Ησυχος τώρα ό μηχανικός Στράττον, άποτραβηγμένος στήν πλώρη τού πλωτού συνεργείου και άφινε έλευθερο τά πικρά δάκρυά του νά τρέξουν γιά τόν άδικο χαμό τού πατέρα του. Δέν έμαθε ποτέ τού θυμού, δτι φυλάκισε γιατί τιμωρούσε έ ίδιος άνατριχιαστικά τόν δολοφόνο τού πατέρα του, θιδώνωντάς τον λιπόθυμο μά ζωντανό μέσα στό σιδερένιο κουφάρι τής οημαδούρας..”

—“Ησυχος τώρα ό μηχανικός Στράττον, άποτραβηγμένος στήν πλώρη τού πλωτού συνεργείου και άφινε έλευθερο τά πικρά δάκρυά του νά τρέξουν γιά τόν άδικο χαμό τού πατέρα του. Δέν έμαθε ποτέ τού θυμού, δτι φυλάκισε γιατί τιμωρούσε έ ίδιος άνατριχιαστικά τόν δολοφόνο τού πατέρα του, θιδώνωντάς τον λιπόθυμο μά ζωντανό μέσα στό σιδερένιο κουφάρι τής οημαδούρας..”

ΟΜΙΛΟΥΝ ΟΙ ΣΟΦΟΙ

ΤΙ ΛΕΝΕ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

—“Η «κοινωνικές σχέσεις» είνε έπιζημες μόνον τήν Πρωτο χρονιά. Αποφέρουν πλήθος κέρδη, όλο τόν άλλο χρόνο.

(Τ. ν τέ Π αρι)

—Νά φέρεστε εύγενικά στόν θυρωρό τού σπιτιού σας και ύπεροπτικά στόν ίδιοκτήτη του. «Έχετε άναγκη τού δευτέρου, έ νώ δ πρώτος έχει άναγκην άπο σάς.

(Σ άρ λ Ν αρ ρ έ)

—“Ενας έπισκεπτης προενειπά πάντοτε εύχαριστης. Έαν δχι δταν φτάση, άσφαλώς δταν φεύγη.

(Ε. Λ έ Μ π ε ρ κ έ)

—“Έαν έθηγαζε κανένας άπο ένα γλέντι αυτούς που πλήγτουν και άπο μια κηδεία έκεινών πού.. δέν είνε θιμάμενοι, δέν θά έπικραν πειά ούτε γλέντια ούτε κηδείες.

(Δ αν. Σ τ έ ρ ν)

—“Συγχωρούμε καμμιά φορά όσους γελάνε, ένω λέμε πράγματα σοθαρά. Δέν συγχωρούμε όμως ποτέ όσους δέν γελάνε ένω λέμε άστεια!... ”

(Λ. Ν τε π ρ έ)

—“Η κοσμική κίνησις συνίσταται συνήθως στο νά πηγαίνη κανεις γιά νά πλήξη άναμεσα σε άνθρωπους, στούς δπούς είνε ένοχλητικός.

(Α. Ν τέ Φ ρ ε υ σ ι ν έ)

—“Όταν μιά γυναίκα έχει άδικο, πρέπει πράτη άπ' δλα, νά πατε νά τής ζητήσετε συγγνώμη. (Φ. ρ. ν τέ Κ ρ ο ν τ ι σ ά σ έ)

—“Οταν ψώχην κανεις γιά νά άνακαλύψη τόν λόγο, γιά τόν δπούς είνε εύτυχισμένος, σημαίνεις δτι ή εύτυχια του άρχιος νά λιγοστεύη.

(Ρ. Λ έ Κ έ ρ ι)

—Πολλές φορές ψώχνει κανεις γιά νά θρή τήν εύτυχια του, όπως άκριθῶς ψώχνουν μερικοί άφηρημένοι νά θρούν τά γυαλιά τους... ένω τά φορούν!

(Γ ου σταύ ος Ν τρ ά ζ)

ΑΙΣΘΗΜΗΜΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΤΟ ΣΥΝΑΠΑΝΤΗΜΑ

‘Απρίλης είνε γύρω μας, πετούν τά χελιδόνια Και δέντρα, κάμποι και θουά, δλα μοσχοθάλαινε, Γλυκά λαδούν τ' άρδνια,

Και ζευγαρώνει κι' πέρδικα κ' οι κούκοι κελαΐδανε.

‘Η γη γελάει κι' ο ούρανός μαργαριτάρια χύνει

Εις τά τριαντάφυλλά της.

Και κάπου-κάπου φάνινται και μαρμένοι, κρίνοι Αγριίμι κάν τούς πάτησε, κάν άπονος διαβάτης.

Σάν κρίν, που μαραθήκε και γέρνει πρός τό χόμα,

‘Ω, κύττας’ ένα πικρό χαμόγελο, τής τρέμει,

Θαρρεῖς πού κρένει τάκοινα,

‘Αλλά τά λογιά δέν τ' άκουει, μ' άγγελους συντυχαίνει.

Κοιμάται κι' νειά, σάν τα νερά τής λιμνής, πού άνεμοι

Και ζάλεις δέν κυλάνε, πού μάρσιποι,

Κι' θμώς στά χέλην ένα πικρό χαμόγελο, τής τρέμει,

Ωσάν νά λέν: «Βαρέθηκα, κόσμε σκληρό και πλάνε!»

Πόσους καις ή γάπτη δύστυχους και νειάς και νειάς θά φάμ,

Δέν μπόρεσε στήν άπονιά τού Νάσιου νά φουρίση,

Βαρέθηκε και πάει.

‘Εκει πού κάθει πλάσμα γης, ή γη θέ νό ρουφήση.

Γερόντισσα γονατιστή, μέ δάκρυα φλογισμένα,

Τήν πεθαμένη θρέχει.

Μοιρολογάει ή κακότυχη, πικρά, φαρμακωμένα,

Και κλαίει και σκοτώνεται. ‘Άλλο παιδι δέν έχει.

—‘Ξύπνα, Νεράδιν τού χωριού, ξύπνα λαμπρό δάστερι,

Νά ιδής τήν γη πώς καρίσταις τούς κήπους πώς άνθιζουν,

Μέ τό χρυσό σου χέρι,

Σήκω νά κόψης τούς άνθους, ήπου μοσχομυρίζουν».

‘Ω συμφορά μου! Τούς άνθους τούς κόφτουν άλλα χέρια.

Τούς θλέπουν άλλα μάτια,

‘Εού μέ άγγελους τ' ούρανον τώρα πετᾶς στ' δάστερια,

Και έμει ή καρδιά μου καίγεται και νίνεται κοιμάτια.

Ξαθή μου! ‘Ακούς τής έκκλησίδας τό οήμαντρο πώς κλαίει,

Γιά σένα κλαίει τό σημαντρε, γιά σε ή λαμπάδα λυώνει

Και τό λιθάνιν καίει,

Κι' ό ψευτης τής άγαπτης σου, ή Νάσιος, ξεφαντώνει:

Κακό στοιχειό ή ψυχούλα της στούς υπνους σου νά γένη.

Φοινη τής θυγατρός μου!

Κακό στοιχειό νά κυνηγά τό νοῦ σου ή πεθαμένη,

Κι' υπνο τή νύχτα νά μήν θρής, στήν ορκή άν πάς τού άδ-

(σμου!)

Τό σήκωσαν τό λείψαν τό λείψαν τόσοι στόν δμο,

Κι' έκει πού τό διαβάνων γιομάτο άπο λουλούδια,

‘Απάντησαν στό δρόμο

Τραγουδιστάδες και βιολιά. Σωπάσαν τά τραγούδια

Μεγάλο θαύμα, ή θάνατος μέ τή Ζωή νά σιμένη!

‘Ο θάνατος νικάει...

Τήν διώχνει ή λύπη τή καρά, τόσο ή καρά είνε λίγη,

Γι' αύτό σωπάνουν τά βιολιά, δταν νεκρός περνάει.

‘Ο Νάσιος πούχε τάργανα, τό λείψαν γνωρίζει,

Και κίτρινος σάν τό κερί, μέ χέρια σηκωμένα,

‘Ξαθή μου! ξεφωνίζει.

Ξαθή μου, δταν πάς στήν έκκλησά, καρτέρα με κι' έμένα!

Και ρίνει στό ζωνάρι του σάν δστραπή τό χέρι,

Κι' απάνω τό σηκώνει,

‘Ολο στά στήμα χώθηκε τό κοφτερό μωχαρί..

‘Αποθαμένος τήν νεκρή, δ νειός τή νειά άνταμώνει.

Τόν Νάσιον δέν τόν έψαλαν, ούδε κεριά τού άνάψαν,

Τόν δόλιον δέν τόν έψαλαν είς τής Ξαθής τόν τάφο,

Στήν έρημια τόν θάψαν.

Σ κεφθήτε νειοι τούς στίχους μου, μόνον γιά σάς τούς (γράφω.

Γ. Χ. ΖΑΛΟΚΩΣΤΑΣ